

Vergaderjaar 2013–2014

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1805

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 6 maart 2014

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen ter beantwoording voorgelegd aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over de brief van de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken van 4 februari 2009 inzake het BNC-Fiche over de Dublin-verordening (Kamerstuk 22 112, nr. 795).

Bij brief van 5 maart 2014 heeft de Staatssecretaris deze vragen beantwoord. De vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Jadnanansing

Adjunct-griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

2

II. Reactie van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

6

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben enkele vragen over de waarborgen voor personen die onder de werking vallen van de herschikking van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) (hierna: de Dublin-verordening). De Dublin-verordening stelt een zelfstandig vereiste voor inbewaringstelling, te weten «significant risico op onderduiken». Dat is een zwaarder criterium dan in de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (hierna: de Terugkeerrichtlijn) wordt gehanteerd, waar wordt gesproken van een «risico op onderduiken». Dit wordt tot uitdrukking gebracht door verplicht te stellen dat er ten minste één zware grond en ten minste nog een lichte of zware grond aanwezig dienen te zijn voor inbewaringstelling. Hieruit maken deze leden op dat twee lichte gronden gelijkgesteld worden aan één zware grond. Zij vragen waar dit op gebaseerd is. Hoe is dit tot stand gekomen? Waarom is er niet voor gekozen twee lichte gronden samen zwaarder te laten wegen dan één zware grond? Op die manier biedt de aanwezigheid van twee lichte gronden voldoende rechtvaardiging voor inbewaringstelling.

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering het standpunt huldigt dat, voordat sprake kan zijn van een situatie als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Dublin-verordening op grond waarvan overdrachten worden opgeschort, voorafgaand altijd eerst het vroegtijdig waarschuwingsmechanisme als bedoeld in artikel 33 van de Dublin-verordening in werking moet zijn gesteld of zelfs zijn afgerond. Waarop baseert de regering deze stellingname? Op welke wijze voorkomt de regering dat asielzoekers door een overdracht het risico lopen op een met artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) strijdige behandeling? Dit doet zich bijvoorbeeld voor in Bulgarije, waarbij als gevolg van een toename van de asielinstroom langdurig ernstige problemen zijn met de opvangvoorzieningen, de asielprocedure en de tussenperiode. Deelt de regering de mening dat de discretionaire bevoegdheid uit artikel 17 van de Dublin-verordening hiervoor onvoldoende soelaas biedt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke alternatieve wijze kunnen asielzoekers hiertegen worden beschermd? Heeft Nederland hier een eigenstandige mogelijkheid, bijvoorbeeld door een bepaalde periode terughoudendheid te betrachten in het overdragen aan een bepaalde lidstaat omdat er feitelijk een aanzienlijk risico bestaat dat deze asielzoekers na overdracht in erbarmelijke omstandigheden terecht zullen komen?

Deze leden vragen of de regering de mening deelt dat de Dublin-verordening met het criterium «significant risico op onderduiking» zwaardere eisen stelt aan die bewaring dan de eerdere Dublin-

verordening. Zo ja, beoogt de regering met deze implementatie te bereiken dat aan dat uitgangspunt recht wordt gedaan en Dublin-claimanten derhalve minder snel en minder vaak in vreemdelingenbewaring worden genomen? Op welke wijze is dat gegarandeerd, nu aan de vereisten (zware en lichte grond) tamelijk snel lijkt te kunnen worden voldaan omdat deze asielzoekers veelal geen documenten en een vaste verblijfplaats hebben?

Voorts willen de leden van de PvdA-fractie weten op welke wijze de regering volledig ondervangt dat asielzoekers uit een gezin dat gescheiden is geraakt en waarvan de gezinsleden in verschillende lidstaten een asielvergunning hebben gekregen, niet gescheiden hoeven te blijven. Op welke wijze bevat het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht ter uitvoering van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) (Kamerstuk 33 699) flexibiliteit dat dit op asielgronden kan, zodat deze mensen niet op reguliere vergunningvereisten stuiten?

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie zien verbeteringen in de nieuwe Dublin-verordening, maar hebben nog de volgende vragen en opmerkingen over de uitwerking en uitvoering van de bepalingen in die verordening. Zij constateren dat een formeel asielverzoek moet worden ingediend voor de rust- en voorbereidingstermijn. Vreemdelingen zijn dan nog niet voorbereid op de wijze van indiening van hun asielaanvraag. Hoe zal dit in de praktijk worden uitgevoerd en wat wordt van een asielzoeker verwacht? Wordt hierdoor de kans op fouten groter? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie krijgen zorgwekkende signalen over de praktijken rondom «family tracing». Volgens de regering wordt bij «family tracing» rekening gehouden met de verklaringen van de minderjarige. Betekent dit dat het voorkomt dat zonder toestemming of inlichting van de minderjarige, voogd dan wel vertegenwoordiger over wordt gegaan tot «family tracing»? Zo nee, waarom niet? Wordt dan wel gericht gevraagd naar de situatie met de familie? Kan worden toegelicht wat wordt bedoeld met «zwaarwegende omstandigheden»?

Deze leden ontvangen ook signalen dat minderjarigen, voogd dan wel vertegenwoordiger niet in kennis worden gesteld van de start van «family tracing» en vervolgens plotseling worden geconfronteerd met een resultaat. Klopt dit? Waarom is dit beleid zo ingericht? Vindt er verder wel structurele en volledige terugkoppeling plaats? Wat wordt tijdens die terugkoppeling precies medegedeeld?

Wat is de reactie van de regering op de kritiek dat het resultaat van «family tracing» vaak na de gerechtelijke procedure naar voren komt en er derhalve geen reactie op kan worden gegeven door de vertegenwoordiger? Welke mogelijkheden heeft de voogd of minderjarige om hiertegen in verweer te komen als zij van mening is dat er wel degelijk sprake is van zwaarwegende omstandigheden?

Tevens willen voornoemde leden weten of de door de autoriteiten of andere partijen verstrekte informatie over de familie door Nederland wordt geverifieerd. Zo nee, waarom niet?

De aan het woord zijnde leden vragen hoe de regering omgaat met gezinnen die wel graag herenigd willen worden, maar verspreid door Europa al dan niet een asielvergunning hebben. Wat moeten deze

gezinnen ondernemen om toch herenigd te worden? Erkent de regering dat het voor vluchtelingen lang kan duren voordat zij aan de reguliere verblijfseisen voldoen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zullen hierin genomen moeten worden om deze drempels weg te nemen?

De leden van de SP-fractie constateren dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag over het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht ter uitvoering van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) aangeeft dat de kern van het interstatelijk vertrouwensbeginsel in het Europees asielrecht is, dat ervan uit kan worden gegaan dat andere lidstaten hun asielrecht op orde hebben. Deze leden vinden het dan ook ongeloofwaardig vreemdelingen over te willen dragen aan bijvoorbeeld een land als Bulgarije als datzelfde land asielondersteuning krijgt van onder andere het Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken (EASO). Hoe past dit in de voorgaande definitie van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en hoe wordt door Nederland getoetst of sprake is van een zorgvuldige asielprocedure en opvang in een andere lidstaat zoals Bulgarije? Waarom wordt er niet besloten om niet over te dragen totdat het asielrecht en de opvang weer op orde is? Indien wordt doorgegaan met pogingen tot overdracht, is de regering dan bereid de garantie te geven dat de grondrechten van asielzoekers in Bulgarije niet worden geschonden?

Begrijpen voornoemde leden het goed dat in het geval van Bulgarije nog geen sprake is van het opleggen van maatregelen conform artikel 33 van de Dublin-verordening, waarin wordt gesproken over een kennelijk risico van bijzondere druk op het asielstelsel? Zo nee, waarom niet en wanneer wel? Is de regering bereid conform artikel 2 van de Dublin-verordening in het geval van Bulgarije niet over te dragen en de asielaanvraag zelf in behandeling te nemen zolang Bulgarije zijn zaken nog niet op orde heeft, dus in ieder geval tot september 2014? ¹ Zo nee, waarom niet? Welke landen zitten tegen de ondergrens aan met betrekking tot het waarborgen van de mensenrechten? Welke mogelijkheden zijn er deze landen hier tijdig op aan te spreken? Wanneer wordt en is hiervan gebruik gemaakt?

De leden van de SP-fractie willen weten of de regering ook van mening is dat het Nederlandse grensdetentiebeleid ten aanzien van Dublin-claimanten niet overeenkomt met de voorwaarden zoals gesteld in de Dublin-verordening. Is de regering bereid deze op een lijn met elkaar te stellen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie constateren dat er nog geen nadere regelgeving is omtrent de overdracht van medische informatie. Wanneer komt deze regelgeving? Op welke wijze vindt de overdracht nu plaats en zal dat beleid naar aanleiding van artikel 32 van de Dublin-verordening nog wijzigen? Hoe gaat de regering kwesties zoals die van het Georgische meisje Renata in het vervolg voorkomen?²

¹ In antwoord op Kamervragen d.d. 4 december 2013, kenmerk 458651

² <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2686/Binnenland/article/detail/3485585/2013/08/02/Teeven-weer-onder-vuur-na-betwiste-uitzetting-doodzieke-Renata.dhtml>

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie merken op dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet Bestuursrecht ter uitvoering van de herziene Dublinverordening (604/2013) in reactie op hun vragen aangeeft dat wanneer de vreemdeling zich niet houdt aan de aanwijzing Nederland te verlaten de vreemdeling kan worden uitgezet naar het land van herkomst of een ander land waar hij rechtmatig verblijf heeft. Uit het feit dat het hier een «kan-bepaling» betreft, volgt dat zich ook omstandigheden kunnen voordoen waarin niet tot uitzetting wordt overgegaan. In welke gevallen kan van uitzetting worden afgezien? Welke maatregelen worden er getroffen om daadwerkelijke uitzetting te bewerkstelligen? Een persoon die onder de Dublin-verordening valt kan in bewaring worden gesteld indien er blijk is gegeven van een «significant risico op onderduiken». Dit criterium is zwaarder dan het criterium van de Terugkeerrichtlijn dat als voorwaarde een «risico op onderduiken» noemt. Daarbij gaan in bewaringszaken dwingende termijnen gelden. Binnen zes weken na de claimaanvaarding dient de overdracht te hebben plaatsgevonden. Anders volgt opheffing van de bewaring, tenzij het door de vreemdeling ingestelde rechtsmiddel tegen de overdracht opschortende werking heeft.

Voornoemde leden vragen of de bewaring van de Dublin-claimant ook opgeheven wordt wanneer de overdracht niet binnen zes weken kan worden gerealiseerd omdat de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van de aanvraag van de vreemdeling niet (voldoende) meewerkt aan overname.

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie stellen met tevredenheid vast dat door middel van het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht ter uitvoering van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) het Nederlands recht verder gestroomlijnd wordt met Europese wetgeving. Deze leden hechten groot belang aan een gezamenlijke Europese aanpak van het asielbeleid.

Zij hebben verschillende kritische vragen gesteld en zijn tot op zekere hoogte tevreden met de antwoorden van de regering in de nota naar aanleiding van het verslag. Enkele zaken zijn nog steeds reden van zorg. Voornoemde leden lezen dat in artikel 3, tweede lid, van de Dublin-verordening is opgenomen dat overdracht niet plaatsvindt wanneer er een risico bestaat op een onmenselijke of een vernederende behandeling veroorzaakt door slechte asielprocedures of opvangvoorzieningen. Deze leden zijn positief over de opname van deze clausule, maar zetten wel vraagtekens bij de implementatie hiervan, ook na de antwoorden van de regering in de nota naar aanleiding van het verslag. Zij begrijpen uit deze antwoorden dat er wel maatregelen genomen worden wanneer er een risico bestaat op onmenselijke of vernederende behandeling veroorzaakt door slechte asielprocedures of opvangvoorzieningen, maar dat lijkt nog geen reden te zijn voor Nederland om overdracht naar dergelijke landen op te schorten. De aan het woord zijnde leden zijn van mening dat ook als er geen sprake is van een structureel karakter, maar wel van een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling veroorzaakt door

slechte asielprocedures of opvangvoorzieningen, de overdracht opgeschort zou moeten worden.

II. Reactie van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Alvorens in te gaan op de vragen die de verschillende fracties hebben gesteld naar aanleiding van de Dublinverordening spreek ik graag mijn dank uit voor de voorspoedige behandeling van de wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht ter uitvoering van deze Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) (Kamerstukken 33 699, Stb 2013, 550). Mede dankzij de inspanning van uw Kamer en de inspanningen van de Eerste Kamer inzake de voortgang van dit wetsvoorstel is de uitvoering van de Verordening vanaf 1 januari jongstleden ter hand genomen met een toereikend wettelijk kader.

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben enkele vragen over de waarborgen voor personen die onder de werking vallen van de herschikking van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) (hierna: de Dublin-verordening). De Dublin-verordening stelt een zelfstandig vereiste voor inbewaringstelling, te weten «significant risico op onderduiken». Dat is een zwaarder criterium dan in de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven (hierna: de Terugkeerrichtlijn) wordt gehanteerd, waar wordt gesproken van een «risico op onderduiken». Dit wordt tot uitdrukking gebracht door verplicht te stellen dat er ten minste één zware grond en ten minste nog een lichte of zware grond aanwezig dienen te zijn voor inbewaringstelling. Hieruit maken deze leden op dat twee lichte gronden gelijkgesteld worden aan één zware grond. Zij vragen waar dit op gebaseerd is. Hoe is dit tot stand gekomen? Waarom is er niet voor gekozen twee lichte gronden samen zwaarder te laten wegen dan één zware grond? Op die manier biedt de aanwezigheid van twee lichte gronden voldoende rechtvaardiging voor inbewaringstelling.

De Dublinverordening kent, zoals de VVD-fractie terecht opmerkt, een zelfstandig vereiste voor inbewaringstelling, «significant risico op onderduiken». Dit criterium is inderdaad zwaarder dan het criterium van de Terugkeerrichtlijn. Waarin deze verzwaring gelegen is noch wat de precieze inhoud van dit vereiste is, valt op te maken uit de verordening zelf. Hier dient de nationale overheid, binnen de grenzen van de nationale en Europese jurisprudentie, invulling aan te geven.

Deze invulling zal, omdat het hier een rechtstreeks werkende bepaling uit een Europese verordening betreft, getoetst kunnen worden door de nationale rechter en het Hof van Justitie van de Europese Unie. Er is, in samenhang met de ontwikkeling van de Afdelingsjurisprudentie over de Terugkeerrichtlijn, voor gekozen om een onderscheid te maken tussen zware en lichte gronden. Hierbij leidt één zware grond, in combinatie met

een zware of lichte grond, tot een weerlegbaar vermoeden dat er sprake is van een significant risico op onderduiken. Wanneer dit vermoeden niet of onvoldoende weerlegd wordt, ontstaat er een grond voor inbewaringstelling van de Dublinclaimant.

Er is niet voor gekozen om twee lichte gronden voldoende te achten, omdat hiermee het verschil tussen «significant risico op onderduiken» en «risico op onderduiken» weg zou vallen. Daarmee zou geen recht worden gedaan aan de bedoeling van de Uniewetgever om een zwaarder vereiste te creëren voor de inbewaringstelling van Dublinclaimanten dan voor vreemdelingen die onder de Terugkeerrichtlijn vallen.

Het verlagen van de norm voor inbewaringstelling onder de Terugkeerrichtlijn, het stellen van slechts één lichte grond als grond voor het aannemen van risico op onderduiken, zou in perceptie leiden tot een verlaging van de norm voor inbewaringstelling, maar zou betekenen dat er in individuele gevallen zwaarder gemotiveerd zou moeten worden dat er bij het voordoen van deze grond daadwerkelijk sprake is van een risico op onderduiken in de zin van de Terugkeerrichtlijn. In de praktijk zal dit naar verwachting niet leiden tot een daadwerkelijk lager vereiste voor inbewaringstelling, maar wel tot een zwaardere motiveringsplicht van de overheid bij inbewaringstelling, en derhalve meer uitvoeringslasten.

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering het standpunt huldigt dat, voordat sprake kan zijn van een situatie als bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Dublin-verordening op grond waarvan overdrachten worden opgeschort, voorafgaand altijd eerst het vroegtijdig waarschuwingsmechanisme als bedoeld in artikel 33 van de Dublin-verordening in werking moet zijn gesteld of zelfs zijn afgerond. Waarop baseert de regering deze stellingname? Op welke wijze voorkomt de regering dat asielzoekers door een overdracht het risico lopen op een met artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) strijdige behandeling? Dit doet zich bijvoorbeeld voor in Bulgarije, waarbij als gevolg van een toename van de asielinstroom langdurig ernstige problemen zijn met de opvangvoorzieningen, de asielprocedure en de tussenperiode. Deelt de regering de mening dat de discretionaire bevoegdheid uit artikel 17 van de Dublin-verordening hiervoor onvoldoende soelaas biedt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke alternatieve wijze kunnen asielzoekers hiertegen worden beschermd? Heeft Nederland hier een eigenstandige mogelijkheid, bijvoorbeeld door een bepaalde periode terughoudendheid te betrachten in het overdragen aan een bepaalde lidstaat omdat er feitelijk een aanzienlijk risico bestaat dat deze asielzoekers na overdracht in erbarmelijke omstandigheden terecht zullen komen?

De regering benadrukt dat in iedere individuele zaak waarin de vreemdeling beargumenteerd stelt dat diens overdracht aan de andere lidstaat in strijd is met artikel 3 EVRM, c.q. artikel 4 van het Handvest, een zorgvuldige beoordeling daarvan geboden is. Bij die beoordeling dienen, zoals volgt uit het arrest van 21 januari 2011 van het EHRM in de zaak M.S.S. tegen België en Griekenland, (zaak nr. 30696/09), in het bijzonder de detentie- en/of levensomstandigheden waarmee de overgedragen asielzoeker in dat land wordt geconfronteerd en de kwaliteit van de asielprocedure in dat land, te worden betrokken. Artikel 3, tweede lid, van de Verordening kan worden gezien als een codificatie van dit arrest. In het arrest van het EU- Hof van Justitie-uitspraak N.S. tegen VK (C- 411/10) van 21 december 2011 wordt uitgegaan van dezelfde lijn. Om in een individuele zaak tot een beslissing te komen dat de betrokken vreemdeling na

overdracht een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM, c.q. artikel 4 van het Handvest, is niet benodigd dat ten aanzien van die lidstaat het mechanisme als bedoeld in artikel 33 van de Verordening in werking is gesteld dan wel afgerond. Meer in het algemeen merkt de regering wel op dat een situatie waarin de Commissie kennelijk geen aanleiding ziet om maatregelen op grond van artikel 33 in te stellen ten aanzien van een lidstaat, voor de regering een indicatie zal zijn dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor verzoekers in die lidstaat geen systeemfouten bevatten die resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin artikel 3 EVRM en artikel 4 van het Handvest.

Meer concreet met betrekking tot de huidige asielsituatie in Bulgarije, antwoordt de regering dat de asielinstroom in Bulgarije sedert medio 2013 substantieel is toegenomen. Blijkens de beschikbare informatie heeft deze toegenomen instroom het gevolg dat de opvangvoorzieningen in Bulgarije onder druk zijn komen te staan. De beschikbare informatie noopt, naar opvatting van de regering, echter niet tot de conclusie dat in alle gevallen per definitie de vreemdeling na overdracht aan Bulgarije een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. Uit de beschikbare informatie blijkt dat er in Bulgarije nog wel een asielprocedure functioneert en door de Bulgaarse regering verbeteringen op het terrein van de opvangvoorzieningen worden doorgezet. De situatie in Bulgarije geeft voor de Nederlandse regering wel aanleiding om tijdelijk – in afwachting van het volgende UNHCR-rapport dat in april verschijnt – terughoudend te zijn in het overdragen van asielzoekers aan Bulgarije en ruimhartig invulling te geven aan de soevereiniteitsclausule uit de Dublinverordening, indien de individuele omstandigheden van de vreemdeling daar aanleiding toe geven.

Deze leden vragen of de regering de mening deelt dat de Dublinverordening met het criterium «significant risico op onderduiking» zwaardere eisen stelt aan die bewaring dan de eerdere Dublinverordening. Zo ja, beoogt de regering met deze implementatie te bereiken dat aan dat uitgangspunt recht wordt gedaan en Dublinclaimanten derhalve minder snel en minder vaak in vreemdelingenbewaring worden genomen? Op welke wijze is dat gegarandeerd, nu aan de vereisten (zware en lichte grond) tamelijk snel lijkt te kunnen worden voldaan omdat deze asielzoekers veelal geen documenten en een vaste verblijfplaats hebben?

In de eerdere Dublinverordening (nr. 343/2003) waren geen specifieke normen opgenomen voor inbewaringstelling van Dublinclaimanten. Hiermee waren lidstaten vrij om, binnen de grenzen van artikel 5, eerste lid, onderdeel f, EVRM, inbewaringstelling van Dublinclaimanten vorm te geven. In de Nederlandse regelgeving werd tot het van toepassing worden van de Verordening per 1 januari 2014 de regel gehanteerd dat bij Dublinclaimanten in beginsel het belang van de openbare orde, noodzakelijk voor inbewaringstelling op grond van artikel 59 Vreemdelingenwet 2000, gegeven was.

Met de uitvoering van de nieuwe Dublinverordening is dit rechtsvermoeden uit de wet en lagere regelgeving geschrapt en vervangen door een regeling, waarbij aan de hierboven reeds uitgebreid besproken vereisten moet zijn voldaan alvorens sprake is van een grond voor inbewaringstelling. Hiermee heeft de regering recht gedaan aan het uitgangspunt dat Dublinclaimanten slechts wanneer sprake is van een significant risico op onderduiken in bewaring kunnen worden gesteld.

Het is op voorhand niet te zeggen of in veel gevallen aan de voorwaarden voor inbewaringstelling zal worden voldaan. Dat hangt af van toekomstige omstandigheden.

Voorts willen de leden van de PvdA-fractie weten op welke wijze de regering volledig ondervangt dat asielzoekers uit een gezin dat gescheiden is geraakt en waarvan de gezinsleden in verschillende lidstaten een asielvergunning hebben gekregen, niet gescheiden hoeven te blijven. Op welke wijze bevat het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht ter uitvoering van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) (Kamerstuk 33 699) flexibiliteit dat dit op asielfronden kan, zodat deze mensen niet op reguliere vergunningvereisten stuiten?

De Verordening kent meerdere bepalingen die tot doel hebben te regelen dat de asielverzoeken van gezinsleden in dezelfde lidstaat worden behandeld. Als voorbeeld wijst de regering op artikel 9 uit de Verordening dat bepaalt dat de lidstaat die een vreemdeling een asielstatus heeft verstrekt, ook verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielverzoeken van zijn gezinsleden. Als voorbeeld wijst de regering voorts op artikel 10 uit de Verordening dat regelt dat de lidstaat waarin een vreemdeling verblijft ten aanzien van wie nog geen beslissing is genomen op zijn asielaanvraag, ook verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielverzoeken van diens gezinsleden. Wel benadrukt de regering het doel van de Verordening, namelijk het aanwijzen van de voor de behandeling van een asielverzoek verantwoordelijke lidstaat. Gelet op dit doel, bevat dit rechtsinstrument geen bepalingen die er op zien de in uw vraag bedoelde gezinsleden, die in verschillende lidstaten een vergunning hebben gekregen, (alsnog) samen te brengen. Indien het, in de andere lidstaat verblijvend, gezinslid voldoet aan de voorwaarden voor nareis en de aanvraag wordt tijdig ingediend (d.w.z. binnen drie maanden na de vergunningverlening asiel aan de in Nederland verblijvende hoofdpersoon), kan op grond van het nareisbeleid een verblijfsvergunning asiel in Nederland worden verstrekt. Is dit niet het geval, dan zal het gezinslid aan de voorwaarden voor reguliere gezinshereniging dienen te voldoen.

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie zien verbeteringen in de nieuwe Dublin-verordening, maar hebben nog de volgende vragen en opmerkingen over de uitwerking en uitvoering van de bepalingen in die verordening. Zij constateren dat een formeel asielverzoek moet worden ingediend voor de rust- en voorbereidingstermijn. Vreemdelingen zijn dan nog niet voorbereid op de wijze van indiening van hun asielaanvraag. Hoe zal dit in de praktijk worden uitgevoerd en wat wordt van een asielzoeker verwacht? Wordt hierdoor de kans op fouten groter? Zo nee, waarom niet?

Het indienen van het formele asielverzoek gebeurt middels het ondertekenen van een formulier. De medewerker van de IND die tijdens de aanmeldfase de asielzoeker een gehoor afneemt, zal de asielzoeker uitleg geven over de inhoud van het formulier en verifiëren of de asielzoeker het doel van het formulier, namelijk het indienen van een asielaanvraag, begrijpt. Op het formulier worden de persoonsgegevens vermeld die zijn opgenomen in de door de asielzoeker overgelegde identiteitsdocumenten en/of door de asielzoeker aan de Vreemdelingenpolitie zijn opgegeven. De kans op fouten wordt niet groter ingeschat omdat er nog geen voorbe-

reiding op de asielprocedure heeft plaatsgevonden. Het betreft namelijk enkel het ondertekenen van een formulier waarop de persoonsgegevens van de asielzoekers staan vermeld en waarmee de asielaanvraag formeel wordt ingediend.

De leden van de SP-fractie krijgen zorgwekkende signalen over de praktijken rondom «family tracing». Volgens de regering wordt bij «family tracing» rekening gehouden met de verklaringen van de minderjarige. Betekent dit dat het voorkomt dat zonder toestemming of inlichting van de minderjarige, voogd dan wel vertegenwoordiger over wordt gegaan tot «family tracing»? Zo nee, waarom niet? Wordt dan wel gericht gevraagd naar de situatie met de familie? Kan worden toegelicht wat wordt bedoeld met «zwaarwegende omstandigheden»?

De minderjarige zal tijdens het gehoor aanmeldfase naar eventuele familieleden in een andere lidstaat en zijn band met deze familieleden gevraagd worden. Tijdens dit gehoor zal tevens gevraagd worden of de minderjarige herenigd wil worden met zijn familieleden. Indien na individueel onderzoek gebleken is dat het familielid voor de minderjarige kan zorgen, wordt de minderjarige vreemdeling herenigd met zijn familie, mits dit in het belang van de minderjarige is. Er wordt in dit individueel onderzoek onder meer gericht gevraagd of dat familielid voor de minderjarige kan zorgen. Van de uitkomst van dit onderzoek wordt de minderjarige, voogd, dan wel vertegenwoordiger op de hoogte gesteld. Met zwaarwegende omstandigheden worden de in artikel 6, derde lid van de Dublinverordening genoemde factoren genoemd die zien op het belang van het kind.

Deze leden ontvangen ook signalen dat minderjarigen, voogd dan wel vertegenwoordiger niet in kennis worden gesteld van de start van «family tracing» en vervolgens plotseling worden geconfronteerd met een resultaat. Klopt dit? Waarom is dit beleid zo ingericht? Vindt er verder wel structurele en volledige terugkoppeling plaats? Wat wordt tijdens die terugkoppeling precies medegedeeld?

Wat is de reactie van de regering op de kritiek dat het resultaat van «family tracing» vaak na de gerechtelijke procedure naar voren komt en er derhalve geen reactie op kan worden gegeven door de vertegenwoordiger? Welke mogelijkheden heeft de voogd of minderjarige om hiertegen in verweer te komen als zij van mening is dat er wel degelijk sprake is van zwaarwegende omstandigheden? Tevens willen voornoemde leden weten of de door de autoriteiten of andere partijen verstrekte informatie over de familie door Nederland wordt geverifieerd. Zo nee, waarom niet?

Tijdens het gehoor aanmeldfase wordt de minderjarige geïnformeerd omtrent de mogelijkheden van family tracing en in de gelegenheid gesteld informatie te verstrekken met betrekking tot familieleden die in andere lidstaten verblijven. Mede op grond van deze informatie kan een individueel onderzoek in de lidstaat worden opgestart waar het familielid zich wettig ophoudt, om vast te kunnen stellen of het familielid voor de minderjarige kan zorgen en of dit in het belang van de minderjarige is. De minderjarige vreemdeling, voogd dan wel vertegenwoordiger wordt van de uitkomst van dit onderzoek op de hoogte gesteld. De minderjarige wordt derhalve niet plotseling geconfronteerd met een resultaat, maar is reeds in de aanmeldfase op de hoogte gesteld van de mogelijkheden van het doen van onderzoek naar familieleden die zich wettig in een andere lidstaat ophouden en de mogelijkheden van hereniging. Uitkomst van dit onderzoek kan zijn dat de lidstaat waar een familielid zich wettig ophoudt verantwoordelijk wordt voor de verdere behandeling van het verzoek om

internationale bescherming. Dit beleid volgt rechtstreeks uit de Dublinverordening, waarbij het uitgangspunt is dat het belang van het kind voorop staat.

De bepaling welke lidstaat verantwoordelijk is komt niet pas naar voren na de gerechtelijke procedure, maar vormt onderdeel van het genomen besluit waartegen een rechtsmiddel kan worden aangewend. De vertegenwoordiger kan derhalve te allen tijde een reactie geven op het resultaat van family tracing en aangeven dat er zwaarwegende omstandigheden zijn waarom moet worden afgezien van de hereniging met familieleden. Uitgangspunt is dat informatie die door de autoriteiten van andere lidstaten of andere partijen wordt verstrekt in beginsel afdoende moet zijn om vast te stellen dat het familielid voor de minderjarige kan zorgen. Indien de verstrekte informatie aanleiding biedt om tot verificatie over te gaan zal in deze gevallen hiertoe worden besloten.

De aan het woord zijnde leden vragen hoe de regering omgaat met gezinnen die wel graag herenigd willen worden, maar verspreid door Europa al dan niet een asiolvergunning hebben. Wat moeten deze gezinnen ondernemen om toch herenigd te worden? Erkent de regering dat het voor vluchtelingen lang kan duren voordat zij aan de reguliere verblijfsseisen voldoen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zullen hierin genomen moeten worden om deze drempels weg te nemen?

Als de asielprocedure van gezinsleden in verschillende lidstaten nog loopt, zal de hereniging van de gezinsleden in beginsel voortvloeien uit de toepassing van de Dublinverordening. Zoals ik hiervoor heb beschreven kent de Verordening meerdere bepalingen die tot doel hebben te regelen dat de asiolverzoeken van gezinsleden in dezelfde lidstaat worden behandeld. Wel is het doel van de Verordening het aanwijzen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke behandeling van het asiolverzoek. Gelet op dit doel bevat de Verordening geen bepalingen die als doel hebben een vreemdeling van wie het asiolverzoek reeds is behandeld door een lidstaat, nadien over te brengen naar een andere lidstaat waar een gezinslid verblijft. Indien deze vreemdeling voldoet aan de voorwaarden voor nareis en de aanvraag wordt ingediend binnen drie maanden na de vergunningverlening asiel aan de – in Nederland verblijvende – hoofdpersoon, kan wel op grond van het nareisbeleid een verblijfsvergunning asiel in Nederland worden verstrekt. Is dit niet het geval, dan zal het gezinslid aan de voorwaarden voor reguliere gezinshereniging dienen te voldoen.

De leden van de SP-fractie constateren dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag over het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet bestuursrecht ter uitvoering van de verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PbEU 2013, L 180) aangeeft dat de kern van het interstatelijk vertrouwensbeginsel in het Europees asielrecht is, dat ervan uit kan worden gegaan dat andere lidstaten hun asielrecht op orde hebben. Deze leden vinden het dan ook ongeloofwaardig vreemdelingen over te willen dragen aan bijvoorbeeld een land als Bulgarije als datzelfde land asielondersteuning krijgt van onder andere het Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken (EASO). Hoe past dit in de voorgaande definitie van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en hoe wordt door Nederland getoetst of sprake is van een zorgvuldige asielprocedure en opvang in een andere lidstaat zoals Bulgarije? Waarom wordt er niet besloten om niet over te

dragen totdat het asielrecht en de opvang weer op orde is? Indien wordt doorgegaan met pogingen tot overdracht, is de regering dan bereid de garantie te geven dat de grondrechten van asielzoekers in Bulgarije niet worden geschonden? Is de regering bereid conform artikel 2 van de Dublin-verordening in het geval van Bulgarije niet over te dragen en de asielaanvraag zelf in behandeling te nemen zolang Bulgarije zijn zaken nog niet op orde heeft, dus in ieder geval tot september 2014? Zo nee, waarom niet?

Zoals de regering op de vragen van de leden van PvdA-fractie heeft geantwoord, blijkt uit het arrest van 21 januari 2011 van het EHRM in de zaak M.S.S. tegen België en Griekenland, dat bij de beoordeling of overdracht van een vreemdeling met toepassing van de Verordening aan een andere lidstaat in strijd is met artikel 3 EVRM, in het bijzonder de detentie- en/of levensomstandigheden waarmee de overgedragen asielzoeker in dat land wordt geconfronteerd en de kwaliteit van de asielprocedure in dat land dienen te worden betrokken. In een situatie waarin een vreemdeling zijn stelling dat overdracht strijdig is met artikel 3 EVRM onderbouwt met een beroep op algemene documentatie die informatie bevat over één of meer van de blijkens het arrest relevante aspecten, is een zorgvuldige beoordeling daarvan geboden. In een uitspraak van 14 juli 2011 (in zaak nr. 201009278/1/V3) heeft de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State overwogen dat er, gelet op de beoordeling waartoe het arrest in de zaak M.S.S. noopt, vanuit kan worden gegaan dat eventuele schendingen van het Unierecht in het land waaraan de vreemdeling wordt overgedragen, die buiten het kader van de door het EHRM in de zaak M.S.S. bij de beoordeling betrokken aspecten vallen en derhalve niet leiden tot de conclusie dat bij overdracht aan een andere lidstaat sprake is van een dreigende schending van artikel 3 EVRM, niet tot het oordeel leiden dat een lidstaat vanwege dergelijke schendingen de behandeling van een asielverzoek met toepassing van artikel 3, tweede lid, van de Verordening aan zich moet trekken. Uit het arrest van het Hof van Justitie van 21 december 2011 in de gevoegde zaken C-411/10 en C-493/10 blijkt dat zo op de juiste wijze is beoordeeld of wordt voldaan aan de eisen die voortvloeien uit het Unierecht.

Zoals toegelicht in de antwoorden op de vragen van de leden van de PvdA-fractie, noopt de beschikbare informatie over de actuele situatie voor asielzoekers in Bulgarije, naar opvatting van de regering, niet tot de conclusie dat in alle gevallen per definitie de vreemdeling na overdracht aan Bulgarije een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. De situatie in Bulgarije geeft voor de Nederlandse regering wel aanleiding om – tijdelijk – terughoudend te zijn in het overdragen van asielzoekers aan Bulgarije en ruimhartig invulling te geven aan de soevereiniteitsclausule uit de Verordening, indien de individuele omstandigheden van de vreemdeling daar aanleiding toe geeft. De omstandigheid dat het EASO redenen ziet tijdelijk operationele ondersteuning te bieden aan een lidstaat waarvan het asielstelsel en opvangvoorziening onder bijzondere druk staan, wil niet zeggen dat in die lidstaat asielzoekers een reëel risico lopen op een behandeling in strijd artikel 3 EVRM c.q. artikel 4 van het Handvest.

Begrijpen voornoemde leden het goed dat in het geval van Bulgarije nog geen sprake is van het opleggen van maatregelen conform artikel 33 van de Dublin-verordening, waarin wordt gesproken over een kennelijk risico van bijzondere druk op het asielstelsel? Zo nee, waarom niet en wanneer wel?

De bevoegdheid om maatregelen te indiceren op grond van artikel 33 van de Verordening berust bij de Europese Commissie en niet bij de Nederlandse regering.

Welke landen zitten tegen de ondergrens aan met betrekking tot het waarborgen van de mensenrechten? Welke mogelijkheden zijn er deze landen hier tijdig op aan te spreken? Wanneer wordt en is hiervan gebruik gemaakt?

De regering heeft geen lijst met indexering van het niveau van waarborging van de mensenrechten in de lidstaten die partij zijn bij de Verordening. Op grond van op grond van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag de regering er in beginsel van uitgaan dat deze lidstaten de verplichtingen uit hoofde van het Vluchtelingenverdrag, artikel 3 van het EVRM en het Unie-recht naleven. Binnen het stelsel van de EU is het niet primair aan de Nederlandse regering, maar aan de Europese Commissie en het Hof van Justitie om over de correcte toepassing van het EU-recht te waken. Indien een lidstaat niet aan zijn verplichtingen uit het EU-recht voldoet kan de Commissie een inbreukprocedure in leiden en de zaak bij het Hof aanhangig te maken. Daarenboven is in de Dublinverordening in artikel 33 «het mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing, paraatheid en crisisbeheersing» vastgelegd. Door middel van dit proces moet de Unie zo snel mogelijk attent worden gemaakt wanneer er bezorgdheid rijst dat de soepele werking van het bij deze Verordening ingevoerde stelsel in gevaar wordt gebracht doordat het asielstelsel van een of meer lidstaten onder bijzondere druk komt te staan en/of vanwege tekortkomingen in het asielstelsel van een of meer lidstaten. Een dergelijk proces stelt de Unie in staat al in een vroeg stadium preventieve maatregelen aan te bevelen en aan dergelijke situaties adequate politieke aandacht te schenken. Het initiatief tot het nemen van deze maatregelen berust bij de Commissie.

De leden van de SP-fractie willen weten of de regering ook van mening is dat het Nederlandse grensdetentiebeleid ten aanzien van Dublin-claimanten niet overeenkomt met de voorwaarden zoals gesteld in de Dublin-verordening. Is de regering bereid deze op een lijn met elkaar te stellen? Zo nee, waarom niet?

Ik zie niet in op welke wijze er sprake zou zijn van strijd tussen het Nederlandse beleid voor grensdetentie en de Dublinverordening. In de wet ter uitvoering van de Dublinverordening is juist met het oog hierop een nieuwe grondslag opgenomen waarbij in geval van continuering van grensdetentie nadat blijkt dat iemand Dublinclaimant is, wordt getoetst aan de vereisten voor inbewaringstelling op grond van de Dublinverordening. Indien er geen sprake is van een significant risico op onderduiken, zal de grensdetentie worden opgeheven.

De leden van de SP-fractie constateren dat er nog geen nadere regelgeving is omtrent de overdracht van medische informatie. Wanneer komt deze regelgeving? Op welke wijze vindt de overdracht nu plaats en zal dat beleid naar aanleiding van artikel 32 van de Dublin-verordening nog wijzigen? Hoe gaat de regering kwesties zoals die van het Georgische meisje Renata in het vervolg voorkomen?³

Teneinde de continuïteit van de medische behandeling te waarborgen, regelt artikel 32 van de Verordening de uitwisseling van gegevens over onder andere de medische toestand van de over te dragen persoon tussen de bij de overdracht betrokken lidstaten. Ingevolge dit artikel wordt de

³ <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2686/Binnenland/article/detail/3485585/2013/08/02/Teeven-weer-onder-vuur-na-betwiste-uitzetting-doodzieke-Renata.dhtml>

informatie doorgegeven in een gemeenschappelijke gezondheidsverklaring. De Europese Commissie heeft de format van deze gemeenschappelijke gezondheidsverklaring opgesteld. De Verordening heeft rechtstreekse werking, ten gevolge is het niet nodig dat voor de uitvoering van artikel 32 nadere regelgeving wordt opgesteld.

Meer in het algemeen meldt de regering nog dat voorafgaand aan de overdracht de Dublinclaimant op medische gronden een verzoek om uitstel van vertrek kan indienen, op grond van artikel 64 van de Vreemdelingenwet. Bureau Medische Advisering (BMA) kan dan onderzoeken of er een beletsel is om te kunnen reizen en of er medische condities aan het reizen gesteld moeten worden. Ter fine van uitzetting kan eventueel een «fit to fly» toets worden uitgevoerd. Deze wordt uitgevoerd door een onafhankelijk arts een paar dagen voor vertrek.

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie merken op dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en de Algemene wet Bestuursrecht ter uitvoering van de herziene Dublinverordening (604/2013) in reactie op hun vragen aangeeft dat wanneer de vreemdeling zich niet houdt aan de aanwijzing Nederland te verlaten de vreemdeling kan worden uitgezet naar het land van herkomst of een ander land waar hij rechtmatig verblijf heeft. Uit het feit dat het hier een «kan-bepaling» betreft, volgt dat zich ook omstandigheden kunnen voordoen waarin niet tot uitzetting wordt overgegaan. In welke gevallen kan van uitzetting worden afgezien? Welke maatregelen worden er getroffen om daadwerkelijke uitzetting te bewerkstelligen?

Er is geen sprake van een «kan-bepaling» in die zin dat de tekst die in deze vraag wordt aangehaald in de toelichting staat, en niet in de wettekst. De door de PVV-fractie aangehaalde passage ziet specifiek op de situatie waarin er sprake is van een andere lidstaat van de Europese Unie die subsidiaire bescherming heeft verleend. Voor de Nederlandse overheid bestaat in dat geval geen noodzaak meer tot verlening van bescherming. De vreemdeling wordt in die gevallen opgedragen zich onmiddellijk naar het grondgebied van die andere lidstaat te begeven. In de situatie dat de vreemdeling zich niet heeft gehouden aan de aanwijzing om zelfstandig naar het land te reizen alwaar hij een verblijfsvergunning heeft, is in beginsel gedwongen vertrek aan de orde. De keuze voor de term «kan» in de toelichting is gelegen in de omstandigheid dat gedwongen vertrek in sommige gevallen (tijdelijk) onmogelijk is.

Een persoon die onder de Dublin-verordening valt kan in bewaring worden gesteld indien er blijkt is gegeven van een «significant risico op onderduiken». Dit criterium is zwaarder dan het criterium van de Terugkeerrichtlijn dat als voorwaarde een «risico op onderduiken» noemt. Daarbij gaan in bewaringszaken dwingende termijnen gelden. Binnen zes weken na de claimaanvaarding dient de overdracht te hebben plaatsgevonden. Anders volgt opheffing van de bewaring, tenzij het door de vreemdeling ingestelde rechtsmiddel tegen de overdracht opschortende werking heeft.

Voornoemde leden vragen of de bewaring van de Dublinclaimant ook opgeheven wordt wanneer de overdracht niet binnen zes weken kan worden gerealiseerd omdat de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van de aanvraag van de vreemdeling niet (voldoende) meewerkt aan overname.

De termijn van zes weken waarbinnen een overdracht vanuit bewaring dient te zijn gerealiseerd, is neergelegd in artikel 28 van de Verordening. Het overschrijden van deze termijn heeft de consequentie dat de inbewaringstelling wordt opgeheven. Het artikel geeft geen ruimte om deze termijn te verlengen. De regering wijst er op dat ingevolge artikel 28 ook dwingende termijnen gelden voor de voor de behandeling aangezochte lidstaat. Deze lidstaat heeft een termijn van twee weken om te antwoorden op het verzoek tot over- of terugname van de vreemdeling. Het zonder antwoord laten verstrijken van de termijn van twee weken staat gelijk met aanvaarding van het verzoek en houdt de verplichting in om de persoon over of teug te nemen en te voorzien in een passende aankomstregeling.

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben verschillende kritische vragen gesteld en zijn tot op zekere hoogte tevreden met de antwoorden van de regering in de nota naar aanleiding van het verslag. Enkele zaken zijn nog steeds reden van zorg.

Voornoemde leden lezen dat in artikel 3, tweede lid, van de Dublin-verordening is opgenomen dat overdracht niet plaatsvindt wanneer er een risico bestaat op een onmenselijke of een vernederende behandeling veroorzaakt door slechte asielprocedures of opvangvoorzieningen. Deze leden zijn positief over de opname van deze clausule, maar zetten wel vraagtekens bij de implementatie hiervan, ook na de antwoorden van de regering in de nota naar aanleiding van het verslag. Zij begrijpen uit deze antwoorden dat er wel maatregelen genomen worden wanneer er een risico bestaat op onmenselijke of vernederende behandeling veroorzaakt door slechte asielprocedures of opvangvoorzieningen, maar dat lijkt nog geen reden te zijn voor Nederland om overdracht naar dergelijke landen op te schorten. De aan het woord zijnde leden zijn van mening dat ook als er geen sprake is van een structureel karakter, maar wel van een reëel risico op onmenselijke of vernederende behandeling veroorzaakt door slechte asielprocedures of opvangvoorzieningen, de overdracht opgeschort zou moeten worden.

Het is van belang op dit punt helder te onderscheiden welke instrumenten de Verordening kent teneinde te voorkomen dat vreemdelingen worden overgedragen aan lidstaten waar zij hebben te vrezen voor onmenselijke of vernederende behandeling.

De Verordening geeft de bevoegdheid aan de Commissie om bij een kennelijk risico van bijzondere druk op het asielstelsel van een lidstaat het mechanisme van vroegtijdige waarschuwing als bedoeld in artikel 33 toe te passen. De maatregelen van artikel 33 van de Verordening dienen te voorkomen dat er lidstaten ontstaan waarnaar overdracht niet langer mogelijk is, zoals ook blijkt uit overwegingen 22 en 23 bij de Verordening.

Daarnaast geldt dat in individuele gevallen de overdracht kan worden opgeschort of achterwege kan blijven indien er ernstig gevreesd moet worden dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen systeemfouten bevatten die resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 EVRM of artikel 4 van het Handvest. Het betreft hier een oordeel van het bestuur over de individuele omstandigheden van het geval, dat aangevochten kan worden bij de rechter. Hiermee is voldoende gewaarborgd dat wanneer er sprake is van ernstige vrees voor onmenselijke of vernederende behandeling, de overdracht wordt opgeschort.

Zoals in de nota naar aanleiding van het verslag is uiteengezet, hoeft er niet in alle gevallen sprake te zijn van het gelijktijdig optreden van beide situaties. Er kan met andere woorden sprake zijn van een situatie waarin wel reeds sprake is van een aanleiding voor de Commissie om maatregelen te treffen op grond van artikel 33 van de verordening, maar er nog geen sprake is van een zodanige situatie dat overdrachten naar de betreffende lidstaat in het geheel niet meer mogelijk zijn. Omgekeerd kan er ook sprake zijn van een situatie waarin er geen aanleiding is voor de Commissie om maatregelen te treffen in het kader van artikel 33 van de verordening, maar er desalniettemin sprake is van individuele omstandigheden die in de weg kunnen staan aan overdracht van deze vreemdeling. Wel heb ik opgemerkt dat wanneer de situatie voortduurt en de druk groter wordt, ook de waarschijnlijkheid toeneemt dat zich een situatie voordoet waarin ernstig gevreesd moet worden dat de asielpcedure en de opvangvoorzieningen systeemfouten bevatten die resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 EVRM of artikel 4 van het Handvest.